

tabilă ținută, care oferă o imagine concludentă a preocupărilor actuale ale școlii de compoziție turcești. Iar Mircea Basarab are indiscutabilul merit de a o fi prezentat în excelente condiții, dovedind atenția cu care a pregătit această primă audiție.

Violonista Suna Kan este o cunoștință mai veche a publicului Filarmonicii „George Enescu”, în fața căruia a mai apărut în două rînduri, interpretînd Concertele de Mendelssohn-Bartholdy (în 1965) și de Bartok, nr. 2 (în 1968), cu o remarcabilă dezinvoltură, cu vigoare și elocvență. Impresia produsă de data aceasta, cînd a susținut partea solistică în *Concertul de vioară în re minor* de Sibelius, nu a fost cu nimic mai prejos. Se știe că lucrarea concertantă a maestrului finlandez prezintă nu numai enorme dificultăți tehnice (mai ales în finalul *Allegro ma non tanto*), ci ridică în fața interpretului și marea sarcină a salvărilor continuității expresive, fără de care Concertul apare doar ca o succesiune de momente izolate. Spre cîntea ei, Suna Kan a rezolvat cu succes ambele probleme. Cîntul ei a cucerit publicul printr-o virtuozitate permanent supusă unui auto-control riguros, un relief instrumental și o interiorizare expresivă, dovedind o maturitate artistică indiscutabilă. Pe de altă parte, violonista turcă a înțeles să asigure lucrării unitatea interpretativă absolut necesară.

În partea a doua a programului, Mircea Basarab ne-a oferit o execuție plină de măreție a *Simfoniei nr. 3 în do minor op. 78* de Saint-Saëns, sublinindu-i atmosfera profund impregnată de avînturi romantice, fără a se lăsa pradă sentimentalismului, la care predispun unele secțiuni ale lucrării (mai ales partea a II-a, *Poco adagio*). A fost o realizare de ținută, pentru care se cuvine să adresăm deopotrivă elogiul întregii orchestre (în mare creștere de formă în acest început de stagiune) și lui Iosif Gerstenengst, care a deținut partea orgii.

Orchestra de Stat din Atena

Concertul susținut în sala Ateneului Român de către Orchestra de Stat din Atena, sub conducerea directorului ei general Andreas Paridis, ne-a oferit prilejul să cunoaștem îndeaproape această formație, care există ca atare de trei decenii, dar continuă de fapt o altă orchestră, a Conservatorului din Atena, înființată în urmă cu opt decenii. O asemenea tradiție face cinste culturii muzicale grecești, mai ales că din mijlocul acestei orchestre s-au ridicat personalități de seamă, dintre care dirijorul Dimitri Mitropoulos (fost instrumentist la percuție) a ajuns un maestru al baghetei de talie mondială, iar Filoctet Economidis și Theodor Vavayannis s-au impus ca remarcabili pedagogi ai instrumentiștilor atenieni. Actualul conducător al ansamblului, Andreas Paridis, este un muzician cu o temeinică pregătire profesională (fost elev al lui Bernardino Molinari la Academia „Santa Cecilia” din Roma) și cu o bogată experiență, dobîndită atît la pupitrul orchestrei sale, cît și la acelea ale unor vestite colective instrumentale din Anglia, Italia, Franța, R.F. Germania,

URSS, S.U.A., etc. Gestica sa deosebit de sugestivă și temperamentul său specific meridional constituie trăsături caracteristice, remarcate încă din piesa de deschidere a programului, *Preludiul simfonic* de Ion Dumitrescu, căruia i-a relevat deopotrivă ritmica pregnantă și atmosfera de robust optimism, ca și structura formală.

Aceleași însușiri temperamentale au dominat și în piesa următoare a programului, *Concertul simfonic pentru pian și orchestră în do minor* de Manolis Kalomiris (1883—1962), personalitate marcantă a muzicii grecești, fost președinte al Uniunii Compozitorilor din Grecia și autor a numeroase lucrări simfonice, camerale, vocal-simfonice, corale și de operă. Conceput sub influența romantismului tîrziu, într-o manieră care o amintește pe aceea a lui Rahmaninov, Concertul folosește intonații de sorginte folclorică grecească, datorită cărora poartă o vădită amprentă națională. Scrisă în 1934—1935, lucrarea oferă solistului prilejul unei ample demonstrații de virtuozitate, pe care tînarul pianist Aris Garuphalis (cu studii de perfecționare la Salzburg, Viena și Santiago de Compostella) a întreprins-o cu prisosință. Partea de cel mai mare efect a Concertului ni s-a părut a fi cea de-a doua, cu pasaje lirice, alternînd cu altele de mare agitație, și culminînd în momente explozive, în care pianul se dezlănțuie într-un *accelerando* intempestiv.

Posibilitățile orchestrei și ale dirijorului au fost apoi supuse unui exigent examen odată cu executarea *Simfoniei nr. 1 în do minor op. 68* de Brahms, a cărei substanță muzicală bogată se pretează unor concepții interpretative foarte diferite. Andreas Paridis a știut să gradeze atmosfera de la agitația *Allegro*-ului inițial spre concluzia imnică a coralului din *Final* (realizat într-un tempo extrem de lent), obținînd din partea instrumentiștilor săi o participare activă, plină de vigoare și de forță expresivă. Suplimentul de program — *Dansurile* de Nikos Skalkotas — a încheiat seara în sunetele unei muzici, care a cucerit publicul prin antrenul comunicativ al ritmurilor folclorice grecești.

Succesul obținut a constituit răsplata meritată pentru frumoasa realizare a colectivului simfonic atenian și a conducătorului său artistic.

Gunnar Staern — Cătălin Ilea

Un dirijor suedez la pupitrul Filarmonicii „George Enescu”, — iată o raritate în peisajul vieții muzicale bucureștene. Curiozitatea noastră a fost cu atît mai solicitată, cu cît Gunnar Staern — fost, la începutul carierei sale, șef de orchestră la Opera Regală din Stockholm — s-a impus în cursul ultimelor două decenii ca un dirijor itinerant, prezent pe afișele celor mai de seamă orchestre simfonice din Anglia, Elveția, Italia, R.F. Germania etc. și apreciat pretutindeni pentru capacitatea sa de a obține, cu un minimum de repetiții, maximum de randament artistic.

Prima lucrare înscrisă în program, *Uvertura operei „Nunta lui Figaro”* de Mozart, nu ni s-a părut relevantă pentru posibilitățile dirijorului oaspete. Execuția a fost precisă, scrupuloasă, dar lipsită de